

Poreska praksa za jul 2013.godine

Pitanja i odgovori iz PDV-a	od strane	2 - 12
Pitanja i odgovori iz poreza na dohodak fizičkih lica.....	od strane	13 - 13
Pitanja i odgovori - raznood strane	14 - 21

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

1. Koja stopa poreza se primjenjuje na usluge smještaja u turističkim apartmanima, a imajući u vidu izmjene i dopunu Zakona o porezu na dodatu vrijednost?

Članom 24a st. 1 tačka 6 Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i «Sl.list Crne Gore», br. 16/07...29/13), propisano je da se porez na dodatu vrijednost obračunava i plaća po stopi od 7% na promet usluga smještaja u hotelima, motelima, turističkim naseljima, pansionima, kampovima i vilama.

Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list Crne Gore», br. 29/13), u čl. 24a st.1 tačka 6 brisana je kategorija «aparthotelima», za koju je ranije važno oporezivanje po sniženoj stopi.

Pravilnikom o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV("Sl. list RCG", br. 81/05... 10/06, "Sl. list Crne Gore", br. 06/08... 11/09), u čl.9 propisano je da se uslugom smještaja u smislu člana 24a stav 1 tačka 6 Zakona, smatra samo usluga prenoćišta u ovim objektima, koji su razvrstani u kategorije u skladu sa propisima kojima se uređuje obavljanje turističke djelatnosti.

Ako se uz uslugu smještaja iz stava 1 ovog člana pruža i usluga konzumacije jela i pića na licu mjesta (noćenje sa doručkom, polupansion, pansion i sl.) snižena stopa se primjenjuje samo na uslugu smještaja (prenoćišta).

U slučaju iz stava 2 ovog člana obveznik je dužan da u računu posebno iskaže naknadu za uslugu smještaja, a posebno naknadu za uslugu konzumacije jela i pića na licu mjesta.

Dakle, shodno navedenim zakonskim odredbama snižena stopa PDV se može primijeniti na promet usluga smještaja u onim objektima koji su decidno navedeni u zakonu i kategorisani u skladu sa propisima kojima se uređuje obavljanje turističke djelatnosti.

2. Pojašnjenje odredbi člana 25 stav 1 tačka 7 Zakona o PDV i člana 54 stav 13 Pravilnika o primjeni zakona o PDV .

Članom 25 stav 1 tačka 7 Zakona o PDV je propisano da se se plaća po stopi od 0 % na proizvode i usluge koji se koriste u vezi sa međunarodnim vazdušnim i pomorskim saobraćajem

Članom 54 stav 13 Pravilnika o primjeni zakona o PDV je propisano da se uslugama u vezi sa međunarodnim vazdušnim saobraćajem smatraju se: slijetanje, polijetanje, prihvat i otprema putnika, vazduhoplova i stvari, naplata putničkog servisa, parking vazduhoplova, odleđivanje i zaštita vazduhoplova od zaleđivanja, izguravanje i privlačenje vazduhoplova, hlađenje i grijanje vazduhoplova, čišćenje vazduhoplova i ostale usluge koje su u direktnoj vezi sa opsluživanjem putnika, vazduhoplova i stvari.

Kako u vašem dopisu navodite da se vaša firma javlja u ulozi posrednika i po tom osnovu naplaćuje proviziju, mišljenja smo da se u konkretnom slučaju ne radi o uslugama koje su citirane članom 54 stav 13 Pravilnika o primjeni zakona o PDV, već da se radi o posredničkim

uslugama, te da na ostvarenu posredničku proviziju treba zaračunati i platiti PDV po stopi od 19%.

3. Za nabavku automobila plaćen je avans u junu pri čemu je izdat avansni račun i plaćen PDV po stopi od 17%, a ostatak treba platiti u avgustu prilikom isporuke vozila. Po kojoj stopi se obračunava PDV na iznos koji plaćate u avgustu?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/01 ...04/06 i «Sl. list Crne Gore», broj 16/07,40/11,29/13), u članu 20. stav 1., propisana je osnovica za obračun poreza na dodatu vrijednost, a koju čini sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV.

Članom 40 Pravilnika o primjeni zakona o PDV je propisano da kod avansa, poreska obaveza nastaje na dan prijema avansa, nezavisno da li je izvršena isporuka proizvoda ili usluga. PDV se obračunava primjenom preračunate stope iz člana 56 ovog pravilnika.

Dakle, u slučaju kada je kod nabavke vozila plaćen avans na koji je obračunat PDV po stopi od 17% i kada ostatak treba platiti u avgustu prilikom isporuke vozila, bitni elementi prilikom utvrđivanja osnovice za PDV je da će isporuka biti izvršena u osmom mjesecu 2013 godine i da će konačna faktura biti ispostavljena takođe u osmom mjesecu, te i PDV treba obračunati po stopi od 19%.

4. Po kojoj stopi obračunati PDV, po staroj ili novoj, u slučaju knjižnog odobrenja?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/01 ...04/06 i «Sl. list Crne Gore», broj 16/07,40/11,29/13), u članu 20. stav 1., propisana je osnovica za obračun poreza na dodatu vrijednost, a koju čini sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV.

U stavu 9. istog člana propisano je da, ako se poreska osnovica naknadno izmijeni usled povraćaja, popusta ili nemogućnosti plaćanja, poreski obveznik koji je izvršio promet proizvoda, odnosno usluga može ispraviti, odnosno umanjiti iznos PDV, ako poreski obveznik za koga se obavlja promet proizvoda, odnosno usluga, ispravi (umanji) odbitak ulaznog PDV i ako o tome u pisanoj formi obavijesti isporučioca tih proizvoda, odnosno usluga.

Ako se poreska osnovica naknadno izmijeni usled povraćaja, različitih vrsta popusta (rabat i druge vrste bonifikacija), ili zbog nemogućnosti naplate, saglasno članu 48. Pravilnika o primjeni zakona o PDV («Sl. list RCG», broj 65/02 ... 16/06 i „Sl. list Crne Gore“, broj 64/08,30/13), tada se može izvršiti ispravka PDV-a. U ovom slučaju isporučilac i primalac ispravljaju poresku osnovicu, odnosno porez i pretporez. Smanjenje poreske osnovice po osnovu naknadnih umanjenja može se sprovesti kod isporučioca (dobavljača) tek nakon ispravke pretporeza kod primaoca (kupca) o čemu je primalac obavezan u pisanoj formi obavijestiti isporučioca. Naknadni popusti umanjuju poresku osnovicu samo ako su dati u direktnom međusobnom odnosu isporučioca i primaoca. Ako isporučilac mora primaocu platiti ugovorenu kaznu, ta kazna ne umanjuje poresku osnovicu.

Za svaku naknadnu promjenu poreske osnovice, poreski obveznik je saglasno članu 31. stav 2. i stav 3. Zakona o porezu na dodatu vrijednost dužan da izda račun, bez obzira na to u kakvom obliku i pod kakvim nazivom je izdat, na kome je zaračunat promet proizvoda, odnosno usluga.

U Vašem pitanju je sadržana nedoumica vezana za primjenu stope u slučaju njenog povećanja, kod fakturisanja usled knjižnog odobrenja, datih rabata i sl. treba naglasiti da je danom stupanja na snagu novog Zakona o PDV koji propisuje opštu stopu od 19%, postojala obaveza za poreske obveznike koji se bave prometom roba da na dan stupanja na snagu zakona izvrše popis roba na zalihama i u svom poreskom knjigovodstvu izvrše promjene koje se odnose na primjenu izmijenjene stope PDV.

S obzirom da u svom dopisu navodite da je roba koja se namjerava vratiti dobavljaču popisana stupanjem na snagu izmjene zakona o PDV, kupac vraća robu koja je nabavljena u junu i fakturisana od starne dobavljača po stopi od 17%, prilikom povrata takve robe dobavljaču u avgustu, kupac stornira svoj ulazni PDV obračunat po stopi od 17%, a prodavac svoj izlazni PDV.

5. Po kojoj stopi obračunati PDV (17% ili 19%) po fakturi iz inostranstva, koja je primljena u julu, a odnosi se na usluge iz juna i fakturisanje je izvršeno u junu?

Zakonom o izmjenama zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list Crne Gore", broj 29/13) izmijenjen je čl 24 Zakona o porezu na dodatu vrijednost u dijelu koji se odnosi na visinu opšte poreske stope, koja je sa 17% povećana na 19% i u primjeni je od 01 jula 2013. Godine.

U pogledu nastanka obaveze obračunavanja, poreskog perioda, obračuna i plaćanja poreza na dodatu vrijednost, nije bilo izmjena te se obračun i plaćanje vrši u skladu sa odredbama čl 18, 34 i 35 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, Sl. list RCG br. 65/01...Sl. list CG br. 16/07...29/13).

Članom 18 zakona je propisano da se porez na dodatu vrijednost obračunava u trenutku isporuke proizvoda, odnosno u trenutku izvršenja usluge. Smatra se da je proizvod isporučen, odnosno usluga izvršena u trenutku izdavanja računa (fakture). Ako račun nije izdat, PDV se obračunava osam dana od dana isporuke proizvoda, odnosno izvršenja usluge. Izuzetno od stave 2 ovog člana, stavom 8 je propisano da u slučaju kada je, u skladu sa čl 12 tačka 2 i 3, poreski obveznik primalac proizvoda, odnosno usluga, smatra se da je proizvod isporučen, odnosno usluga izvršena kada primalac primi račun ili kada je izvršeno plaćanje, zavisno od toga koja je okolnost nastupila ranije.

Dakle, PDV se u ovom slučaju obračunava po opštoj stopi od 19% u skladu sa odredbama čl 18 stav 8 Zakona o PDV.

6. Primjena nove stope PDV kod javnih nabavki, u situaciji npr. postupak je u toku, postupak je završen ali tek slijedi fakturisanje i slično?

Sam postupak javnih nabavki je uređen Zakonom o javnim nabavkama, a što se tiče dilema oko stope PDV koju treba primijeniti, na sve fakture koje su izdate nakon stupanja na snagu

Zakona o izmjenama zakona o PDV, one moraju glasiti odnosno PDV iskazan na njima po stopi od 19%.

Sastavni dio postupka javnih nabavki je i zaključivanje ugovora između ponuđača i naručioca te smatramo da predmetni ugovor treba da sadrži tačke kojima bi se definisale i obaveze po osnovu poreza u slučaju promjene stope PDV, dok za već sklopljene ugovore to je moguće odraditi potpisivanjem aneksa ugovora.

7. “Ukoliko nakon 01.jula 2013.godine odobrimo povraćaj robe koju smo u prethodnom periodu fakturalisali po stopi od 17%, da li odobrenje kupcu izdajemo po stopi 17% ili po stopi od 19%”?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i «Sl.list Crne Gore», br. 16/07...29/13), u članu 20. stav 1. propisana je osnovica za obračun poreza na dodatu vrijednost, a koju čini sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV.

U članu 20. stav 9. zakona propisano je da, ako se poreska osnovica naknadno izmijeni usled povraćaja, popusta ili nemogućnosti plaćanja, poreski obveznik koji je izvršio promet proizvoda, odnosno usluga može ispraviti, odnosno umanjiti iznos PDV, ako poreski obveznik za koga se obavlja promet proizvoda, odnosno usluga, ispravi (umanji) odbitak ulaznog PDV i ako o tome u pisanoj formi obavijesti isporučioca tih proizvoda, odnosno usluga.

Istim članom, stav 11. propisano je da se ispravka poreske osnovice može izvršiti samo u obračunskom periodu u kojem je došlo do promjene poreske osnovice.

Ako se poreska osnovica naknadno izmijeni usled povraćaja, različitih vrsta popusta (rabat i druge vrste bonifikacija), ili zbog nemogućnosti naplate, saglasno članu 48. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/02 ... 16/06 i “Sl. list Crne Gore”, broj 64/08), tada se može izvršiti ispravka PDV-a. U ovom slučaju isporučilac i primalac ispravljaju poresku osnovicu, odnosno porez i pretporez. Smanjenje poreske osnovice po osnovu naknadnih umanjenja može se sprovesti kod isporučioca (dobavljača) tek nakon ispravke pretporeza kod primaoca (kupca) o čemu je primalac obavezan u pisanoj formi obavijestiti isporučioca. Naknadni popusti umanjuju poresku osnovicu samo ako su dati u direktnom međusobnom odnosu isporučioca i primaoca. Ako isporučilac mora primaocu platiti ugovorenu kaznu, ta kazna ne umanjuje poresku osnovicu.

Za svaku naknadnu promjenu poreske osnovice, poreski obveznik je saglasno članu 31. stav 2. i stav 3. Zakona o porezu na dodatu vrijednost dužan da izda račun, bez obzira na to u kakvom obliku i pod kakvim nazivom je izdat, na kome je zaračunat promet proizvoda, odnosno usluga.

Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list Crne Gore», br. 29/13), opšta stopa PDV povećana je sa 17% na 19%. Obračun PDV-a po izmijenjenoj opštoj stopi PDV-a, poreski obveznici treba da vrše od 01. jula 2013.godine.

U čl. 138 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost propisano je da poreski obveznici koji zalihe proizvoda iskazuju po prodajnim cijenama sa uračunatim porezom, pri smanjenju, povećanju ili ukidanju poreza obavezni su na dan početka primjene propisa kojim se povećava, smanjuje ili ukida porez izvršiti popis proizvoda na zalihama i utvrditi cijene sa uračunatim porezom po novim stopama.

S obzirom da je u slučaju koji navodite u dopisu prilikom prometa proizvoda obračunat PDV po stopi od 17%, mišljenja smo da, bez obzira što će se ispravka fakture raditi u poreskom periodu u kom će se primjenjivati izmijenjena stopa PDV od 19%, PDV se može ispraviti u iznosu u kom je obračunat prilikom prodaje.

Takođe ukazujemo da je poreski obveznik dužan da u svom knjigovodstvu obezbijedi sve podatke potrebne za pravilno i pravovremeno obračunavanje i plaćanje PDV.

8. Kakav je poreski tretman primljenih avansa do 30.06.2013.godine na koje je obračunat i plaćen porez na dodatu vrijednost po stopi od 17%, a usluga će se izvršiti nakon 01.jula 2013.godine i kako ih knjižiti u prijavi?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/01 ...04/06 i “Sl. list Crne Gore”, broj 16/07,40/11,29/13), u članu 20. stav 1., propisana je osnovica za obračun poreza na dodatu vrijednost, a koju čini sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV.

Članom 40 Pravilnika o primjeni zakona o PDV je propisano da kod avansa, poreska obaveza nastaje na dan prijema avansa, nezavisno da li je izvršena isporuka proizvoda ili usluga. PDV se obračunava primjenom preračunate stope iz člana 56 ovog pravilnika.

Ako je plaćanje djelimično ili u cjelini izvršeno prije izdavanja računa ili prije obavljenog prometa proizvoda ili usluga PDV se obarčunava na dan prijema naknade na plaćen iznos naknade (avansno plaćanje). Ako je plaćanje bilo prije 01. jula, primalac avansa je bio u obavezi da izda avansni račun sa obračunatim porezom po preračunatoj stopi od 17%, da bi nakon izdavanja robe ili pružanja usluga izdao pravi račun sa obračunom poreza po stopi od 19%, stornirao raniji avansni račun, podnio izmijenjenu prijavu za izlazni PDV po avansnom računu za jun mjesec, iskazao konačan iznos sa računa PDV –a po oporezivoj osnovici po stopi od 19% po prijavi za jul mjesec. Primalac usluge stornira avansni račun i ulazni PDV za jun mjesec i iskazuje poreski račun za ispostavljene proizvode i pružene usluge po prijave za jul mjesec, ulazni po stopi od 19%.

9. Kakav je postupak povraćaja poreza na dodatu vrijednost pravnim licima koja nemaju sjedište u Crnoj Gori, minimalni iznos poreza za koji se može tražiti povraćaj, rok i dokumentaciju koja je potrebna da bi se povraćaj izvršio?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG» br.65/01 ... 4/06 i «Sl. list CG» br 16/07, 29/13) uređuje se sistem i uvodi obaveza plaćanja poreza na dodatu vrijednost u Crnoj Gori, a Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/02, 13/03, 59/04, 79/05, 16/06, "Sl. list Crne Gore", br. 64/08, 30/13) bliže se uređuje način primjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Odredbama člana 3 navedenog Zakona propisano je da je predmet oporezivanja PDV-om promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu.

Što se tiče povraćaja PDV-a, isti je opisan u Poglavlju XIV navedenog Zakona, član 50-52 i član 109-119 Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u.

Pravo na povraćaj PDV, pravna lica sa sjedištem van Crne Gore mogu ostvariti saglasno odredbama člana 51. navedenog Zakona uz ispunjenje uslova (rokovi za podnošenje zahtjeva za povraćaj, period na koji se odnosi zahtjev, minimalni iznos na koji zahtjev može da glasi i postupak vraćanja poreza, uključujući i rok povraćaja), propisanih čl. 110 – 114 navedenog Pravilnika.

Članom 51. navedenog Zakona propisano je da poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori ima pravo na povraćaj ulaznog PDV koji mu je zaračunat na osnovu obavljenog prometa proizvoda, odnosno usluga od strane poreskih obveznika u Crnoj Gori ili mu je zaračunat prilikom uvoza proizvoda u Crnu Goru, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.

Stavom 2 istog člana propisano je da poreski obveznik iz stava 1 ovog člana ima pravo na povraćaj ulaznog PDV, ako je proizvod nabavljen, odnosno uvezen, a usluge izvršene u svrhu obavljanja djelatnosti koju u inostranstvu obavlja, pod uslovima pod kojima bi za tu djelatnost, ukoliko bi se obavljala u Crnoj Gori, bilo priznato pravo na odbitak ulaznog PDV, ako u periodu za koji mu je priznato pravo na povraćaj ulaznog PDV ne izvrši promet proizvoda, odnosno usluga koji se smatra prometom izvršenim u Crnoj Gori, osim:

a) usluga prilikom uvoza proizvoda u vezi sa članom 22 stav 2 tačka 2 ovog zakona; usluga pri izvozu u skladu sa članom 25 ovog zakona i usluga uvoza u skladu sa članom 30 ovog zakona;

b) usluga na koje PDV mora biti plaćen od strane lica kojem je usluga izvršena.

Stavom 3 navedenog člana propisano je da poreski obveznik ima pravo na povraćaj ulaznog PDV u obračunskom periodu na osnovu zahtjeva koji podnosi nadležnom organu. Posebno ističemo da pravo na povraćaj nemaju poslovne jedinice stranih lica, jer one imaju status poreskog obveznika, odnosno nalaze se u sistemu PDV-a. Poslovne jedinice obračunavaju PDV za sve oporezive isporuke i imaju pravo na odbitak pretporeza, kao i svi drugi obveznici.

Poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori, a koji ima pravo na povraćaj pretporeza u skladu sa ovim zakonom za nabavljene proizvode i primljene usluge, zahtjev za povraćaj podnosi nadležnom poreskom organu. Zahtjev, u skladu sa čl.112 Pravilnika, se podnosi na propisanom obrascu (obrazac ZP-PDV-S). Podnosilac zahtjeva na njegovoj poledini navodi račune po kojima traži povraćaj i ta specifikacija treba da sadrži: ime ili naziv dobavljača, njegov poreski broj, vrstu isporuke, datum isporuke, vrijednost isporuke i iznos PDV-a sadržan u toj isporuci. Zahtjev za povraćaj PDV se može podnijeti za period koji obuhvata najmanje šest mjeseci, a najviše jednu godinu, izuzev ako se radi o ostatku kalendarske godine (napr. za mjesec novembar i decembar). Podnosilac zahtjeva mora uz zahtjev priložiti originalne račune i odgovarajuću uvoznu dokumentaciju i potvrdu da je obveznik za PDV u stranoj državi.

U skladu sa čl.113 Pravilnika, zahtjev za povraćaj PDV-a može se podnijeti samo za iznose PDV koji su veći od 300,00€ izuzev u slučaju kada je period za povraćaj kraći od 6 mjeseci, za koji važi cenzus od 100,00€. Nakon odobrenog povraćaja PDV, poreski organ je dužan da poništi originale priloženih računa pečatom sa natpisom "iskorišćeno pravo na povraćaj PDV" i da ih vrati poreskom obvezniku.

Poreski organ, u skladu sa čl. 114 Pravilnika, donosi rješenje o povraćaju PDV i traženi iznos uplaćuje na nerezidentni račun otvoren kod banke ovlaštene za poslove sa inostranstvom, sa sjedištem u Crnoj Gori u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povraćaj.

Ostvarivanje prava na povraćaj PDV pravnih lica sa sjedištem van Crne Gore nije uslovljeno aktom o reciprocitetu između dvije države.

10. Kakav je poreski tretman pružanja usluga vožnja autićima za djecu, kada se plaćanje putem automata?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. List RCG" br.65/01, ... 04/06 i "Sl. List CG" br.16/07...40/11) u čl. 31 propisana je obaveza poreskog obveznika da za svaki izvršeni promet proizvoda, ili usluga kupcu izda račun, a ukoliko taj promet proizvoda odnosno usluga naplaćuje u gotovini obavezan je taj promet iskazati preko poreske registar kase. Uredbom o upotrebi poreske registar kase i načinu evidentiranja prometa i usluga preko te kase ("Sl. List CG" br. 27/08, 40/08), bliže je uređen pojam i upotreba poreske registar kase i način evidentiranja prometa, odnosno usluga koji se naplaćuju u gotovom preko te kase.

Članom 32 Zakona propisani su podaci koje mora sadržati račun. Stav 4 ovog člana precizira da je poreski obveznik dužan kupcu proizvoda, odnosno naručiocu usluga izdati račun, bez obzira da li je to kupac, odnosno naručilac zahtijevao.

Međutim, usluge koje se pružaju građanima putem automata u skladu sa članom 32 stav 6 Zakona o PDV ne podliježu obavezi evidentiranja prometa preko poreske registar kase i ako se naplata vrši gotovinski, ali su svakako u obavezi da vode urednu knjigovodstvenu evidenciju. Podaci o pruženim uslugama se obzbeđuju popisom brojčanika odnosno početnih i konačnih zaliha, koje se vrši najmanje jednom u mjesecu. Usluge na automatima se vrše bez prisustva prodajnog osoblja, automat se aktivira u pogon pomoću žetona (novca) koji odgovara cijeni usluge .

Poreski obveznik je dužan da obezbijedi Poreskoj upravi potpuni uvid poslovanja bilo kroz dokumentaciju, bilo kroz računovodstveni sistem ili na drugi način. Istovremeno, poreski obveznik je dužan da Poreskoj upravi na zahtjev i u roku koji ona odredi pruži sve raspoložive informacije neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za oporezivanje.

Članom 85 Pravilnika o primjeni zakona o PDV-u stavovima od 1 do 6 propisano je obračunavanje poreza na dodatu vrijednost, a stavom 4 Pravilnika je propisano da ako za izvršene isporuke proizvoda odnosno usluga u poreskom periodu nijesu izdati računi, PDV se obračunava kao da su računi izdati i uključuje se u obračun PDV. Osnovica PDV je vrijednost naknade za izvršene usluge.

Kod vršenja inspeksijskog nadzora, prilikom utvrđivanja poreske osnovice u skladu sa članom 52 i 53 Zakona o poreskoj administraciji u slučaju kada poreski obveznik ne obračuna

ili netačno obračuna porez, utvrđivanje poreske obaveze vrši poreski organ. Utvrđivanje poreske obaveze vrši se rješenjem, a ako poreski organ rješenje ne može donijeti na osnovu poslovnih knjiga i evidencija poreskog obveznika, onda će rješenje donijeti na osnovu procjene poreske osnovice.

Dakle, usluge koje pružate građanima putem automata ne podliježu obavezi evidentiranja prometa preko poreske registar kase i ako se naplata vrši gotovinski, ali ste svakako u obavezi da vodite urednu knjigovodstvenu evidenciju.

11. Kakav je poreski tretman prevoza putnika van granica Crne Gore, odnosno na području Republike Hrvatske?

U Zakonu o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br. 65/01...04/06 i Sl. list Crne Gore", br. 16/07) u članu 3 stav 1 propisano je da je predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja djelatnosti vrši uz naknadu.

U članu 17 stav 2 tačka 2 određeno je da se izuzetno od stava 1 ovog člana, mjestom vršenja prometa usluga smatra put ili dio puta kojim se vrši usluga prevoza. Ako se usluga prevoza ne obavlja samo u Crnoj Gori (već i u inostranstvu), ovaj zakon se primjenjuje samo na dio usluge prevoza koji se obavlja u Crnoj Gori.

U članu 24a, stav 1 tačka 9 Zakona, propisano je da se PDV obračunava i plaća po sniženoj stopi od 7% od prometa usluga javnog prevoza putnika i njihovog ličnog prtljaga.

Članom 64 Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br. 65/02...79/05), propisano je da se pod uslugama javnog prevoza putnika i njihovog prtljaga iz člana 24a tačka 9) Zakona podrazumijeva prevoz koji je pod jednakim uslovima dostupan svim korisnicima prevoznih usluga i obavlja se po unaprijed određenim linijama i po unaprijed određenom redu vožnje i za njega su određeni cijena i opšti uslovi prevoza, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje putnički saobraćaj.

Odredbama člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Sl. list RCG", br. 45/05), pod javnim prevozom putnika ili tereta podrazumijeva se prevoz koji je pod jednakim uslovima dostupan svim korisnicima prevoznih usluga i obavlja se u komercijalne svrhe. Članom 23 navedenog Zakona propisano je da se javni prevoz putnika u drumskom saobraćaju obavlja kao linijski prevoz, slobodni prevoz i kao posebni oblik prevoza. Slobodni prevoz putnika u smislu odredbi člana 57 stav 1 navedenog Zakona je prevoz unaprijed određene grupe putnika, bez usputnog ulaska i izlaska putnika, za koji se relacija, cijena prevoza i drugi uslovi utvrđuju ugovorom između prevoznika i korisnika prevoza. Prevoz iz stava 1 ovog člana može se obavljati kao povremeni i naizmjenični. Dakle, ukoliko firma obavlja usluge prevoza pod uslovima i na način propisan navedenim zakonskim odredbama, takva usluga se oporezuje po stopi od 7%.

Kada je u pitanju slobodni prevoz putnika u smislu navedenih zakonskih odredbi, formiranje grupe unaprijed zavisi isključivo od volje putnika – korisnika usluga, i u tom slučaju već formirana grupa ugovara uslove sa prevoznikom (vrijeme i mjesto polaska, vrijeme i mjesto povratka, i sl.) Shodno izloženom, kod usluga javnog prevoza putnika primjenjuje se stopa

od 7%, ali ako se navedena usluga vrši u skladu sa odredbama Zakona o drumskom saobraćaju.

Članom 25 stav 1 tačka 2 Zakona o PDV je propisano da se PDV plaća po 0% na promet usluga, uključujući prevozničke i druge sporedne usluge, osim usluga iz čl. 26 i 27 ovog zakona, koje su neposredno povezane sa izvozom, odnosno uvozom proizvoda, u skladu sa članom 16 stav 2, odnosno članom 30 stav 1 tačka 1) ovog zakona.

Uz akt koji ste nam prosljedili dostavili ste i uputstvo koje vam je dostavila Porezna uprava Republike Hrvatske.

Prema navedenom uputstvu poreski obveznici koji na području Republike Hrvatske obavljaju redovno ili povremeno prevoz putnika a koji nemaju sjedište na teritoriji EU, dužni su registrovati se za PDV i imenovati poreskog zastupnika.

Osnovica za obračun PDV je broj predjenih kilometara kroz Hrvatsku. Dakle, na teritoriji Hrvatske registrujete se i plaćate PDV za djelatnost koju obavljate u ovoj državi, koji se neće prikazivati i plaćati po 0% stopi u Crnoj Gori. Za kilometražu koju predjete van granica Crne Gore, dio puta koji nije u sastavu EU (Bosna, Srbija..) obračunavate PDV po 0%. Dakle, u ovom slučaju nema, kako navodite, dvostrukog oporezivanja.

12. Prilikom izrade kalkulacije za rovu uvezenu iz inostranstva, koje stavke se uzimaju i računaju u zavisne troškove? Da li su to troškovi prevoza, špeditera, skladištenja i da li se mogu kao zavisni troškovi tretirati i troškovi carine?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i «Sl.list Crne Gore», br. 16/07...29/13), u članu 20. stav 1. I članom 22 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/02 ... 16/06 i “Sl. list Crne Gore”, broj 64/08), propisana je osnovica za obračun poreza na dodatu vrijednost, a koju čini sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

U stavu 2 istog člana propisano je da se u poresku osnovicu računavaju:

- 1) akcize i drugi porezi, takse, carine i druge uvozne dažbine, osim PDV
- 2) posredni troškovi, kao što su provizije, troškovi ambalažiranja, prevoza i osiguranja, koje isporučilac zaračunava kupcu, odnosno naručiocu usluge;

Shodno čl. 22 Zakona poreska osnovica kod uvoza proizvoda je vrijednost proizvoda utvrđena u skladu sa carinskim propisima.

U poresku osnovicu iz stava 1 ovog člana računavaju se:

- 1) akcize i drugi porezi, takse i druge dažbine koje se plaćaju izvan Crne Gore i prilikom uvoza, osim PDV po ovom zakonu;
- 2) posredni troškovi, kao što su provizije, troškovi ambalažiranja, prevoza i osiguranja, koji nastanu prilikom uvoza proizvoda do prvog odredišta u Crnoj Gori. Prvim odredištem se smatra mjesto navedeno u teretnom listu ili drugoj ispravi kojom se roba uvozi u Crnu Goru.

13. »Kakav je poreski tretman kod obračuna konsignacione prodaje robe«?

Konsignaciona prodaje robe predstavlja vid trgovinskih usluga. Konsignator tuđu robu prodaje u drugo ime i za drugi račun, odnosno za račun vlasnika robe- konsignanta.

Kod prodaje robe u konsignaciji obračun nabavne vrijednosti prodane robe vrši vlasnik, kao da prodaje sam preko svog skladišta, dok konsignator vrši korekciju zaliha tuđe robe.

Faktura kupcu robe treba biti izdata od strane vlasnika robe, dok konsignator vlasniku ispostavlja fakturu za izvršene usluge.

PDV po osnovu prometa robe na svojoj fakturi zaračunava vlasnik robe, a konsignator zaračunava PDV po osnovu prometa usluga.

Za razliku od konsignacione, komisiona roba predstavlja prodaju u svoje ime, a za tuđ račun, odnosno za račun komitenta. Komisionar je lice koje prodaje tuđu robu.

Članom 10 Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i Sl.list Crne Gore, br. 16/07...29/13), propisano je kada poreski obveznik, prilikom prometa usluga, radi u svoje ime, a za račun drugog lica, smatra se da te usluge prima i obavlja lično poreski obveznik.

Znači, kod komisione prodaje robe, PDV se zaračunava i na promet robe između komisionara i kupca i na promet između komitenta i komisionara, osim u slučaju da komitent nije PDV obveznik.

Što se tiče vašeg pitanja koje se odnosi način evidentiranja robe u knjigama ukazujemo da je isto propisano Pravilnikom o evidenciji nabavke i prodaje robe i pružanju trgovinskih usluga.

14. «U svom poslovanju imate sklopljene ugovore o saradnji sa određenim stranim ambasadama i diplomati tih ambasada izrazili su želju da im izdate vaše kreditne PIK-a kartice, sa kojima bi trgovali u vašim maloprodajnim objektima putem iste kartice. Objedinjene mjesečne trgovine bi im fakturisali na mjesečnom nivou, tj. ispostavljali fakturu određenoj ambasadi odnosno diplomati sa pozivom na čl. 25 stav 8 Zakona o PDV-u. S tim u vezi postavljate pitanje da li bi izdavanjem mjesečnih računa umanjениh za PDV činili prekršaj sa aspekta Zakona o PDV«?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i Sl.list Crne Gore, br. 16/07...29/13), propisano je da je predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu kao i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

U članu 25. stav 1 tačka 8 zakona propisano je da se PDV plaća po stopi od 0% na proizvode i usluge namijenjene za:

- a) službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava,
- b) službene potrebe međunarodnih organizacija, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom,
- c) lične potrebe stranog osoblja, diplomatskih i konzularnih predstavništava, uključujući i članove njihovih porodica,
- d) lične potrebe stranog osoblja međunarodnih organizacija, uključujući članove njihovih porodica, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

Bliži način i postupak oslobađanja od plaćanja PDV i akcize propisan je Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja akcize i poreza na dodatu vrijednost za diplomatska i konzularna predstavništva i međunarodne organizacije ("Službeni list CG", br.34/10).

Nosioci prava, pravo na oslobađanje od plaćanja poreza ostvaruju na osnovu poreske identifikacione kartice, koju izdaje Poreska uprava (Centrala).

U članu 5 navedenog pravilnika propisano je **ograničenje oslobađanja od plaćanja poreza**, na način da **oslobađanje od plaćanja poreza može se ostvarivati ako je vrijednost kupljenih proizvoda, odnosno usluga po pojedinačnom računu (sa uključenim PDV) veća od 50 €.**

Nosioci prava, oslobađanje od plaćanja poreza, ostvaruju u trenutku isporuke proizvoda, odnosno usluga.

Nabavku proizvoda, odnosno usluga, bez plaćanja poreza, nosilac prava potvrđuje poreskom identifikacionom karticom.

U slučaju nabavke proizvoda, odnosno usluga za službene potrebe, kupac isporučiocu proizvoda, odnosno usluga, pored poreske identifikacione kartice, dostavlja i ovlašćenje sa specifikacijom proizvoda, odnosno usluga ovjereno od strane odgovornog lica.

Isporučilac proizvoda, odnosno usluga, nosiocu prava za isporučene proizvode, odnosno usluge izdaje račun i upisuje broj poreske identifikacione kartice i napomenu da isporuka ne podliježe plaćanju poreza. Kod maloprodaje na računu se obezbjeđuje i svojeručni potpis nosioca prava.

Obveznici poreza vode posebnu evidenciju o proizvodima, odnosno uslugama isporučenim za namjene utvrđene ovim pravilnikom. Obveznici PDV-a, koji promet iskazuju preko poreske registar kase, u svojoj knjigovodstvenoj evidenciji vrše umanjene izlaznog PDV-a, za iznos PDV-a koji je sadržan na odsječku kasene trake za proizvode, odnosno usluge isporučene za namjene utvrđene ovim pravilnikom.

Rok plaćanja, odlaganje plaćanja ili kreditiranje isporuke ne utiče na nastanak poreske obaveze prema članu 35 stav 7 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Kada je u pitanju odloženo plaćanje putem kartice ili kredita, onda taj promet proizvoda treba evidentirati preko poreske kase i iskazati u fiskalnom računu kao kredit.

Pozitivni propisi ne oslobađaju poreskog obveznika obaveze izdavanja fiskalnog računa za slučaj kada se promet ne naplaćuje u gotovom novcu nego se plaćanje odlaže, odnosno daje na kredit.

Imajući u vidu navedene zakonske odredbe mišljenja smo da možete navedenim licima da izdate vaše kreditne kartice kojima se otvaruje pravo na odloženo plaćanje, ali ne i zbirne mjesečne račune umanjene za PDV, imajući u vidu da nosioci prava, oslobađanje od plaćanja poreza ostvaruju u trenutku isporuke proizvoda, odnosno usluga, i da se isto primjenjuje samo ako je vrijednost po pojedinačnom računu veća od 50€ (sa uključenim PDV).

Dakle, postoji mogućnost mjesečnog fakturisanja, ali se računi moraju pojedinačno ispostaviti i u slučaju gdje po pojedinačnom računu iznos za plaćanje prelazi 50€ može se primijeniti poresko oslobađanje.

POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

1. Kakav je poreski tretman nagradnih putovanja zaposlenim?

Članom 14 stav 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (Sl.list CG br.86/09...40/11, 14/12,06/13) propisano je da se ličnim primanjima u smislu oporezivanja porezom na dohodak fizičkih lica smatraju i primanja ostvarena u obliku bonova, novčanih potvrda, akcija ili robe, činjenjem ili pružanjem pogodnosti, opraštanjem duga, kao i pokrivanjem rashoda poreskog obveznika novčanom naknadom ili neposrednim plaćanjem.

Članom 8 stav 3 Zakona o izmjenama i dopunama zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (Sl.list CG br.14/12) je propisano da se doprinosi ne plaćaju na lična primanja ostvarena u obliku robe, poklona i kod činjenja ili pružanja pogodnosti zaposlenom, osim ako se ta lična primanja daju kao kompenzacija za neisplaćenu zaradu.

Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG“, br. 76/10), bliže se propisuje oblik, sadržina, način popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Za navedene pogodnosti koje dajete vašim zaposlenima za ovakve naknade, a prema šifrniku osnova za obračun koji je sastavni dio ovog Pravilnika, određena je šifra 081 – ostale naknade na koje se plaća samo porez na dohodak fizičkih lica. Prilikom podnošenja Izvještaja o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima IOPPD navedena šifra osnova za obračun unosi se u kolonu 4 u posebnom dijelu obrasca za pojedinačni obračun po obveznicima.

RAZNO

1. Pojašnjenje u vezi uplate dnevnih pazara shodno odredbama Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja.

Članom 5 ,6 i 7 Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja(SI list CG br.29/13) je propisano da su pravno lice i preduzetnik dužni da otvore račun kod banke na način utvrđen propisima, vode novčana sredstva na tom računu i vrše transfer sredstava preko tog računa, uključujući i plaćanje poreza, prireza i doprinosa na obračunatu bruto zaradu i naknadu zarada, kao i isplatu neto zarada i naknada zarada zaposlenima.

Izuzetno od člana 5 ovog zakona, pravno lice i preduzetnik mogu, u toku dana, koristiti gotov novac za plaćanje roba i usluga, s tim da, na kraju radnog dana, u blagajni mogu držati gotov novac do iznosa blagajničkog maksimuma.

Blagajnički maksimum iz stava 1 ovog člana iznosi:

- za mala pravna lica i preduzetnike - do 2.000 eura;
- za srednja pravna lica - do 10.000 eura;
- za velika pravna lica - do 20.000 eura.

Ukoliko preduzetnik ili pravno lice svoje poslovanje obavlja preko više poslovnih objekata, blagajnički maksimum po poslovnom objektu iznosi do 50% vrijednosti utvrđene stavom 2 ovog člana.

Visinu blagajničkog maksimuma određuju pravno lice i preduzetnik posebnim aktom, u skladu sa potrebama, a najviše do iznosa iz st. 2 i 3 ovog člana.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, blagajnički maksimum kod pravnog lica i preduzetnika koji obavljaju specifične djelatnosti može se odrediti i u većem iznosu, uz prethodno odobrenje poreskog organa.

Mala, srednja i velika pravna lica, u smislu stava 2 ovog člana, smatraju se pravna lica klasifikovana u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Gotov novac u iznosu koji prelazi blagajnički maksimum, pravno lice i preduzetnik dužni su da uplate na svoj račun do kraja radnog dana, a najkasnije narednog radnog dana do 14,00 časova.

Naprijed navedene norme imaju za cilj sprečavanje nelegalnog poslovanja, odnosno uvođenje discipline kod kretanja novčanih tokova, s tim da ukoliko postoje opravdani i objektivni razlozi, moguće je ukoliko se dnevni pazar ne može uplatiti u subotu isti uplatiti prvog radnog dana (ponedjeljak do 14 časova).

2. Kakav je poreski tretman kupovine vozila fizičkog lica od firme čija je djelatnost prodaja vozila?

Kada se radi o prometu upotrebljivanih motornih vozila, ukazujemo na poreski tretman tog prometa, odnosno da li isti podliježe oporezivanju porezom na dodatu vrijednost ili porezom na promet upotrebljivanih motornih vozila.

Jedna situacija je kada prodavac putničkih vozila, pravno lice ili preduzetnik, u cilju dalje prodaje, nabavlja takva vozila iz inostranstva. S obzirom da se pri uvozu plaća PDV, prodavac,

pod pretpostavkom da je registrovani PDV obveznik, ima pravo na odbitak ulaznog PDV-a i prilikom prodaje istih dužan je da obračuna i na fakturi iskaže PDV.

Druga je situacija kada se vrši unutrašnji promet upotrebljivanih putničkih vozila, kada prodavac, u svrhu dalje prodaje, od fizičkih lica, ili pak pravnih lica koja nijesu imala pravo na odbitak ulaznog PDV-a pri nabavci tih vozila, a nabavlja vozila koja su već registrovana u Crnoj Gori, nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a, pa se shodno članu 4. stav 4. Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/01 ... 04/06 i «Sl. list Crne Gore», broj 16/07,40/11), ne smatra prometom koji podliježe oporezivanju po ovom Zakonu. Takav promet podliježe obavezi obračuna poreza na promet upotrebljivanih motornih vozila, u skladu sa članom 4. i članom 5. Zakona o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Sl. list RCG", br. 55/03 ...40/11), po stopi od 5%, na osnovicu koju čini tržišna vrijednost u trenutku nastanka poreske obaveze. Poreski obveznik poreza je kupac, odnosno sticalac upotrebljivanih putničkih i ostalih motornih vozila.

Dakle, na osnovu naprijed navedenog poreski obveznici koji se bave prometom putničkih automobila, a koji su u skladu sa članom 37 stav 5 Zakona o PDV imali pravo na odbitak ulaznog poreza plaćenog prilikom nabavke, prilikom prodaje na fakturi obračunavaju i iskazuju PDV.

Prema tome, ukoliko je obveznik PDV prilikom uvoza, odnosno nabavke motornih vozila, odnosno plovila za sport i rekreaciju imao pravo na odbitak ulaznog PDV u tom slučaju prilikom prodaje tih vozila postoji obaveza fakturisanja i plaćanja PDV. Kod takvog prometa kupac navedenog vozila odnosno plovila za sport i rekreaciju nije u obavezi da plaća porez na promet upotrebljivanih vozila, jer navedena transakcija podliježe plaćanju PDV. Međutim, kod prodaje motornih vozila za koje obveznik PDV pri njegovoj nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV, postoji obaveza plaćanja posebnog poreza na promet, čiji je obveznik kupac tog vozila.

Ako se kao što navodite u dopisu vozilo nabavlja od firme koja je registrovana za trgovinu, odnosno prodaju polovnih vozila, ukoliko je od stane prodavca izdata faktura sa obračunatim PDV, kupac nema obavezu plaćanja poreza na promet upotrebljivanih motornih vozila.

3. Kakav je poreski tretman kod komisije prodaje upotrebljivanih vozila?

Zakonom o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Sl. list RCG", br. 55/03 I "Sl. list Crne Gore", br. 73/10, 40/11) uređuje se plaćanje poreza na promet putničkih i ostalih upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica koja kupuju ili stiču pravna i fizička lica, ako se taj promet ili sticanje ne oporezuju porezom na dodatu vrijednost.

Poreski obveznik poreza je kupac, odnosno sticalac upotrebljivanih putničkih i ostalih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica.

Poreska osnovica poreza na promet upotrebljivanih putničkih i ostalih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica je tržišna vrijednost u trenutku nastanka poreske obaveze.

Tržišna vrijednost iz stava 1 ovog člana utvrđuje se na osnovu isprava o sticanju.

Nadležni poreski organ provjerava tržišnu vrijednost iskazanu u ispravama o sticanju, pa ako utvrdi da ona nije realno iskazana, poresku osnovicu utvrđuje na osnovu procjene.

Porez na promet iz člana 1 ovog zakona plaća se po stopi od pet posto (5%).

Dakle, na osnovu citiranih odredbi zakona vrši se oporezivanje prometa upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica, takođe na isti način se vrši oporezivanje upotrebljivanih motornih vozila putem komisiona prodaje gdje je poreski obveznik poreza na promet kupac, odnosno sticalac upotrebljivanih putničkih u vašem slučaju firma „Y“, dok je komisionar u slučaju ostvarenja provizije dužan da na ostvarenu proviziju obračuna i plati PDV.

4. Mišljenje u primjeni poreskih zakona Crne Gore u vezi odredbi člana 12 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja, vezano za obavještanje poreskog organa, na pitanje da li obavještenje prema Poreskoj upravi može ići u "formi klasičnog obaveštenja u smislu da je postupljeno u skladu sa Zakonom i da su podaci transparentni?"

Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja (Sl. List crne Gore", broj 29/13) su uređene mjere koje se preduzimaju radi sprječavanja nelegalnog poslovanja.

Između ostalog je propisano da, elektronski i štampani mediji i izdavači biltena, kataloga i drugih publikacija namijenjenih isključivo reklamiranju dužni su da, prije objavljivanja oglasa i reklama za prodaju proizvoda i pružanja usluga, od naručioca tih oglasa i reklama, saglasno čl. 12 ovog Zakona pribave podatke, i to:

- Od pravnog lica: naziv i sjedište, matični broj i PIB, kao i ime i prezime odgovornog lica u tom pravnom licu;
- Od fizičkog lica: ime i prezime, broj lične karte i prebivalište fizičkog lica.

Medij je dužan da vodi evidenciju o naručiocima oglasa i reklama i da o tome kvartalno obavještava poreski organ, kao i da podatke iz evidencije, na pisani zahtjev, dostavi poreskom organu.

Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja nije propisana forma obavještanja poreskog organa vezano za naručioce oglasa i reklama, te su saglasno čl. 12 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja, elektronski i štampani mediji dužni da vode evidenciju o naručiocima oglasa i reklama i da o tome kvartalno obavještavaju poreski organ.

Obavještenje prema poreskom organu, bez razlike u kom obliku se dostavlja, neophodno je da sadrži podatke propisane članom 12 navedenog Zakona, tj. za:

- Pravno lice: naziv i sjedište, matični broj i PIB, kao i ime i prezime odgovornog lica u tom pravnom licu;

fizičko lice: ime i prezime, broj lične karte i prebivalište fizičkog lica.

5. Koja su dokumenta neophodna za osnivanje kompanije u Crnoj Gori, troškova osnivanja kompanije vezano za poreze koji se plaćaju u Crnoj Gori?

Iz dopisa razumijemo vaše namjere o izgradnji zgrade u Crnoj Gori, što pretpostavlja trajanje djelatnosti gradnje dužoj od šest mjeseci, te shodno tome, a imajući u vidu odredbe člana 4

stav 4 Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl.list RCG“, broj 65/01 ... 80/04, „Sl. list Crne Gore“, broj 40/08 ... 14/12) ste obavezni da konstitujete stalnu poslovnu jedinicu u Crnoj Gori.

Kod registracije stranih pravnih lica u Crnoj Gori bitne su odredbe više zakonskih propisa: Zakona o poreskoj administraciji (“Sl. list RCG”, br. 65/01 i 80/04 i “Sl. list CG”, br. 20/11), Zakona o privrednim društvima (“Sl. list RCG”, br. 06/02 i “Sl. list CG”, br. 17/07...40/11), Zakona o objedinjenoj registraciji i sistemu izvještavanja o obračunu i naplati poreza i doprinosa ("Službeni list Crne Gore", br. 29/05 i «Sl. list CG», br. 75/10 i 40/11), kao i podzakonskim propisima, između ostalog i Pravilnikom o obliku i sadržini jedinstvene prijave za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika u Centralni registar ("Službeni list Crne Gore", br. 10/10 i 32/10).

Zakonom o privrednim društvima propisani su oblici obavljanja privrednih djelatnosti i njihova registracija kod Centralnog registra Privrednog suda (CRPS), gdje je između ostalog, predviđen poseban oblik organizovanja, kao dio stranog društva. Način registracije ovih lica je bliže propisan članom 80, gdje se zahtijeva ispunjavanje određenih uslova da bi se izvršila registracija kod CRPS.

Vezano za Vaš zahtjev da Vam se odgovori koja dokumentacija je neophodna za registraciju DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU kod kojeg se kao osnivač javlja nerezidentno pravno lice, obavještavamo Vas da je neophodna sljedeća dokumentacija:

1. Popunjen PS 02 obrazac,
2. Dokaz o uplati takse za Poresku upravu (10 €, ž.r. 832-3161-26) i takse za Službeni list Crne Gore (12 €, ž.r. 520-941100-575)
3. Izvod iz registra izdat u zemlji iz koje je matično društvo, ne stariji od tri mjeseca,
4. Odluka (ili Ugovor, ukoliko ima više osnivača) o osnivanju privrednog društva potpisana od ovlašćenog lica, ovjerena u sudu ili kod notara,
5. Odluku o imenovanju oragana društva,
6. Saglasnosti imenovanih lica i ovjerene kopije pasoša ukoliko su imenovana lica stranci,
7. Statut društva potpisan od ovlašćenog lica,
8. Ovlašćenje za podnosioca prijave,

dok je za osnivanje DIJELA STRANOG DRUŠTVA neophodno dostaviti sljedeću dokumentaciju:

1. Popunjen PS 01b obrazac,
2. Dokaz o uplati takse za Poresku upravu (10 €, ž.r. 832-3161-26)
3. Odluku o osnivanju DSD-a,

a u roku od 30 dana od osnivanja dužni su dostaviti CRPS-u na registraciju sljedeće podatke:

- 1) adresu sjedišta dijela stranog društva u Crnoj Gori;
- 2) djelatnost;
- 3) naziv i pravni oblik stranog društva i naziv dijela društva, ako je drukčiji od naziva društva;

4) ovjerenu kopiju statuta stranog društva i prevod statuta na jezik koji je u službenoj upotrebi, ovjeren od strane sudskog tumača;

5) kopiju potvrde o registraciji stranog društva ili odgovarajući, na propisani način, ovjereni dokument kojim se potvrđuje pravno valjana registracija društva u matičnoj državi;

6) imena i adrese lica koja su ovlaštena da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima i ovjerene kopije njihovih pasoša ukoliko su imenovana lica stranci,

a) kao organ društva utvrđen zakonom ili kao članovi takvog organa;

b) kao stalni predstavnici društva za poslovanje dijela društva, kao i ovlaštenja da ta lica zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno;

7) imena i adrese jednog ili više lica sa prebivalištem u Crnoj Gori ovlaštenih da zastupaju društvo u pravnim postupcima

8) posljednji bilans stanja i bilans uspjeha ili slične finansijske dokumente propisane zakonom zemlje u kojoj je društvo registrovano.

Bliže informacije u vezi registracije, potrebna uputstva, kao i obrasce možete naći na web sajtu Centralnog registra Privrednog suda: www.crps.me

Istovremeno, podnošenjem registracione prijave kod CRPS-a, izvršiće se i opšta poreska registracija, kojom ćete dobiti rješenje o PIB-u. Takođe, ukoliko želite da se registrujete za PDV, možete obrazac PR PDV-1, istovremeno podnijeti sa obrascem za navedene registracije.

Podaci koji slijede nakon dobijanja statusa pravnog lica, odnosno dobijanja rješenja o poreskoj registraciji (PIB), odnosno dobijanja rješenja o registraciji za PDV: prijava zaposlenih radnika, odnosno otvaranje objekata (ukoliko ih ima), podnose se kod nadležne područne jedinice Poreske uprave, prema glavnom mjestu poslovanja.

Poreska problematika je kompleksna, te djelatnost koju namjeravate da obavljate sa stanovišta poreskih propisa predstavlja primjenu više poreskih i drugih zakona. Poreski obveznik je lice koje, u skladu sa poreskim i drugim zakonima, podliježe obavezi plaćanja poreza, i najčešće se plaćaju sljedeći:

- porez na dobit pravnih lica
- porez na dohodak fizičkih lica
- doprinosi za obavezno socijalno osiguranje
- porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dobit pravnih lica («SI list RCG» br.65/01... br.14/12), propisano je da je poreski obveznik poreza na dobit rezidentno, odnosno nerezidentno pravno lice koje obavlja djelatnost radi sticanja dobiti.

Članom 4 stav 1 istog Zakona propisano je da je predmet oporezivanja rezidenta dobit koju rezident ostvari u Crnoj Gori i izvan Crne Gore, a u stavu 2 ovog člana da je predmet oporezivanja nerezidenta dobit koju nerezident ostvari u Crnoj Gori.

Shodno navedenim zakonskim odredbama društvo registrovano u Crnoj Gori kao dio stranog društva ima obavezu da plati porez na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br.65/01 ...04/07 i "Službeni list CG", br.86/09... 6/13), propisano je da je poreski obveznik poreza na dohodak rezidentno, odnosno nerezidentno lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenih ovim zakonom. Prema stavu 2 člana 4 navedenog zakona predmet oporezivanja nerezidentnog fizičkog lica je dohodak koji nerezident ostvari u Crnoj Gori.

Osnovicu poreza na dohodak rezidenta predstavlja oporezivi dohodak poreskog obveznika ostvaren u poreskom periodu, umanjen za iznos prenesenog gubitka.

Osnovicu poreza na dohodak nerezidenta predstavlja oporezivi dohodak poreskog obveznika ostvaren u poreskom periodu.

Stopa poreza na dohodak iznosi 9% od poreske osnovice.

Izuzetno, na lična primanja koja su iznad 720 € mjesečno u bruto iznosu, stopa poreza na dohodak iznosi 15%, na iznos primanja iznad 720 €.

Zapošljavanje stranih fizičkih lica je regulisano Zakonom o zapošljavanju i radu stranaca ("Sl. list Crne Gore", br. 22/08 od 02.04.2008, 32/11).

Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje obračunavaju se i plaćaju u skladu sa odredbama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/01...04/06 i «Sl. list Crne Gore», br.16/07... broj 29/13) se uređuje sistem i uvodi obaveza plaćanja poreza na dodatu vrijednost u Crnoj Gori, a Pravilnikom o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/02 ...79/05 i "Sl. list Crne Gore", br. 64/08), bliže se uređuje način primjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

PDV se obračunava i plaća prema mjestu gdje je obavljen promet proizvoda, odnosno usluga, odnosno prema mjestu u kome se, prema ovom zakonu, smatra da je taj promet obavljen.

Teritorija Crne Gore smatra se jednim mjestom isporuke proizvoda, odnosno obavljanja usluga.

Članom 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, propisano je da je predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

Uvoz proizvoda, kako je precizirano čl. 11 Zakona, predstavlja svako unošenje proizvoda u carinsko područje Crne Gore, ako ovim zakonom nije drukčije određeno. Carinski organ na način predviđen carinskim propisima, obračunava i vrši naplatu carine i PDV pri uvozu proizvoda.

Osnovica PDV je sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio ili će primiti od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

U poresku osnovicu se uračunavaju:

- 1) akcize i drugi porezi, takse, carine i druge uvozne dažbine, osim PDV
- 2) posredni troškovi, kao što su provizije, troškovi ambalažiranja, prevoza i osiguranja, koje isporučilac zaračunava kupcu, odnosno naručiocu usluge;

U čl.24 navedenog zakona propisano je da se PDV obračunava i plaća po opštoj stopi od 19 % od svakog prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda, osim od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda za koje je propisano da se PDV plaća po sniženoj stopi, kao i od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda za koje je propisana nulta (0) stopa PDV.

Plaćanje PDV po nultoj stopi (0%) propisano je čl. 25 Zakona. U stavu 1 tačka 1 ovog člana određeno je da se PDV plaća po stopi od 0 % na proizvode koje iz Crne Gore izvozi prodavac, odnosno proizvode koje za njegov račun izvozi drugo lice;

Članom 30 Zakona propisana su posebna oslobođenja , na način da je plaćanja PDV oslobođen uvoz proizvoda koji je namijenjen da se:

- a) podnese na uvid carinskom organu i kada je dozvoljeno njihovo privremeno čuvanje, u skladu sa carinskim propisima;
- b) unese u slobodnu carinsku zonu, odnosno u slobodno carinsko skladište;
- c) za njih započne postupak carinskog skladištenja ili postupak uvoza radi izvoza po sistemu odlaganja.

(2) Oslobođenje iz stava 1 ovog člana se odnosi i na promet usluga povezanih sa prometom tih proizvoda.

(3) Oslobođenje od plaćanja PDV iz ovog člana ostvaruje se pod uslovom da proizvodi nijesu stavljeni u slobodan promet i da je iznos PDV pri stavljanju u slobodan promet jednak iznosu koji bi morao biti obračunat, ukoliko bi takav promet proizvoda bio oporezovan prilikom unošenja u Crnu Goru.

Kontrolu obračunavanja i plaćanja PDV vrši poreski organ, u skladu sa zakonom kojim je uređen poreski postupak.

S obzirom da kontrolu obračunavanja i plaćanja PDV prilikom uvoza proizvoda vrši carinski organ, u skladu sa carinskim propisima kao da je PDV uvozna dažbina, potrebne informacije možete dobiti od Uprave carina kao nadležnog organa.

Imajući u vidu da se u navedenom slučaju radi o složenoj materiji nastojali smo da ovim putem ukažemo na osnovne zakonske odredbe u dijelu registracije i primjene zakonskih propisa. Ukoliko i dalje imate nejasnoća vezanih za primjenu poreskih propisa, spremni smo da vam pomognemo da što lakše svoje poslovanje uskladite sa zakonskom regulativom. Sve potrebne informacije možete naći na web sajtu Poreske uprave: www.poreskauprava.gov.me.

6. Da li je firma koja se bavi izdavanjem apartmana u obavezi da evidentira promet preko poreske registar kase, ako se plaćanje vrši karticama preko pos terminala ili direktnim plaćanjem na žiro račun u banci?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. List RCG"br.65/01, ... 16/07...40/11) u čl. 31 propisana je obaveza poreskog obveznika da za svaki izvršeni promet proizvoda, ili usluga kupcu izda račun, a ukoliko taj promet proizvoda odnosno usluga naplaćuje u gotovini obavezan je taj promet iskazati preko poreske registar kase.

Uredbom o upotrebi poreske registar kase i načinu evidentiranja prometa i usluga preko te kase ("Sl. List CG"br. 27/08, 40/08,80/12), bliže je uređen pojam i upotreba poreske registar kase i način evidentiranja prometa, odnosno usluga koji se naplaćuju u gotovom preko te kase. Dakle, za evidentiranje prometa može se koristiti uređaj sa fiskalnom memorijom, koji ispunjava tehničke uslove u skladu sa navedenom Uredbom (fiskalna kasa, fiskalni štampač itd).

Članom 8 Uredbe je propisano da odsječak kasene trake predstavlja dokument u kome se evidentira svaki pojedinačno ostvareni promet, koji kupac proizvoda, odnosno korisnik usluga plaća u gotovini. Odredba stava 1 ovog člana, primjenjuje se i u slučaju kada se u istom objektu, pored plaćanja u gotovini, vrši i bezgotovinsko plaćanje. Dakle, gotovinsko plaćanje predstavlja direktnu predaju gotovog novca između subjekata, kao i uplatu gotovog novca na račun i isplatu gotovog noca sa računa.U širem smislu pojam gotovine obuhvata i depozite na tekućim računima u bankama, kao i kratkoročno plasirana likvidna novčana sredstva preduzeća.

Članom 32 Zakona propisani su podaci koje mora sadržati račun. Stav 4 ovog člana precizira da je poreski obveznik dužan kupcu proizvoda, odnosno naručiocu usluga izdati račun, bez obzira da li je to kupac, odnosno naručilac zahtijevao.

Poreski obveznik, može poresku registar kasu povezati sa računarom sa softverskom aplikacijom, koja omogućava zadavanje komandi poreskoj registar kasi preko njenog interfejsa (član 5 stav 1 Uredbe), te smatramo da postoje mogućnosti da koristite odgovarajuća tehnička rešenja za evidentiranje naplate.

Dakle, poreski obveznik je dužan da promet koji se naplaćuje u gotovini evidentira preko poreske registar kase i kupcu izda fiskalni račun, a da li će omogućiti kupcima svojih proizvoda i usluga da plaćanje vrše karticama preko pos terminala stvar je poslovne politike samog poreskog obveznika.